

Discurs d'inauguració conjunt escultòric de Jaume I

Salou, 04/09/22

Vicepresident de la Diputació de Tarragona; alcalde accidental de Reus; regidor de Vila-seca; regidors i regidores de l'Ajuntament de Salou; president del Consell Comarcal del Tarragonès; president de la Cambra de Comerç de Reus; degà de la Facultat de Turisme de la URV; Representant dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya; Representants dels Cossos de Seguretat; Autoritats, Pubilles i Hereu; amics i amigues, molt bona tarda i benvinguts tots i totes en aquest marc del PORT NATURAL DE SALOU.

La veritat és que em complau, enormement, celebrar aquest acte aquí, en aquest indret, en concret, en la Punta de la Torre Nova, una zona més aviat coneguda com a Pions, perquè allà a dalt, on hi ha aquells edificis, hi havia

una torre de defensa, que hi havia unes trinxeres que unien a la part de la punta del Porroig; que tot això és el port natural de Salou, que es deia la Torrassa; i, per tant, al segle XVII, aquest port tenia una gran importància i tenia aquestes defenses. És la porta cap a un viatge que té una doble dimensió. Una és la fantàstica visita d'uns espais de gran interès natural, paisatgístic i geològic del Cap Salou; i l'altra, que és el motiu que ens reuneix aquí, és la que ens transporta al passat històric i ens fa conèixer i reviure moments i escenes de gran transcendència, no només per Salou, sinó també pel territori, per Catalunya i per la Corona de Aragón.

Per tant, avui no només inaugurarem un conjunt escultòric, al·legòric i simbòlic relacionat amb la gesta del rei Jaume I cap a la conquesta de Mallorca, que va salpar des d'aquestes platges i cales que tenim aquí davant i al costat, sinó que avui inaugurarem una proposta que ens permetrà

reviure i passejar-nos pel passat que atresora aquest lloc, com a principal port natural de Catalunya, que fou punt de partida de campanyes i expedicions com la de Jaume I durant l'època medieval; lloc de refugi, amagatall i d'intercanvi de les incursions dels corsaris turcs durant segles, atrets per les flotes comercials; i important punt de sortida de mercaderies, especialment, dels productes agrícoles i vinícoles del Camp cap a ultramar fins al segle XIX (fins a construir les modernes infraestructures portuàries).

Aquest lloc té, doncs, la màgia d'haver estat testimoni d'aventures i episodis importants de la història del nostre país, que recuperarem, recollirem i donarem a conèixer mitjançant el projecte que tenim en marxa, "Un passeig per la història de Salou".

Salou, el port natural més important de la Corona d'Aragó va tenir un paper decisiu a la conquesta de les Balears.

Només dir-vos que va ser un 5 de setembre de 1229 que un poderós exèrcit d'uns 10.800 homes i 150 galeres, on el Rei anava al navili anomenat Montpeller (lloc del seu naixement); van partir del port natural de Salou per prendre l'illa de Mayūrqa, en mans dels musulmans.

El mateix rei Jaume I va ser qui va redactar la crònica dels esdeveniments en primera persona: el Llibre dels Feyts. També, com a anècdotes, vull subratllar que el rei Jaume I no va sortir del port de Salou només una vegada, sinó tres cops, cap a Mallorca.

Catalunya i la corona d'Aragó acaben de posar la primera fita cap a l'expansió Mediterrània.

A més, el port de Salou, que en paraules d'Ardèvol es va convertir en "un dels millors ports de la Mediterrània", per les seves immillorables condicions naturals, esdevingué ubicació de referència d'altres diverses expedicions marítimes de la Corona d'Aragó, com les de Sardenya,

Sicília i el nord d'Àfrica, amb els regnats dels monarques Pere el Gran, Jaume el Just, Alfons el Benigne i Pere el Cerimoniós.

Una altra anècdota que se m'acut és la que explica el monjo dominic, Pere Marsili, l'any 1.313, al seu llibre basat en el Llibre dels Feyts, Liber Gestorum; que s'atura a explicar l'ambient previ a la sortida de la flota des de Salou. Ens diu que la població estava plena de vida i gaudia, optimista, amb la idea del viatge i la conquesta: les dones ocupaven els carrers per cosir veles, banderes i la roba dels cavallers i nens, i la platja es va omplir de mariners que construïen o reparaven les naus per a la imminent expedició.

El lloc escollit per les tasques populars, doncs, és la platja de Salou, que es converteix en una "ciutat" paral·lela, on el poble es divideix per realitzar les diverses tasques. Marsili afegeix una descripció molt bonica dels grups de nens

jugant, que és el que avui hem volgut representar aquí, al costat del rei Jaume; a qui la valentia, el coratge i el carisma que expliquen els documents l'han envoltat de llegenda i mite.

Al final, la nostra idea és recuperar, recordar i difondre la nostra història com un valor apreciat i de referència que forma la nostra singularitat i la nostra identitat, i amb l'objectiu de reforçar i potenciar el sentiment de pertinença i orgull de pertànyer a aquest magnífic municipi, Salou. I a més a més, que els nostres visitants, a partir del rigor i les anècdotes, puguin experimentar la sensació i l'emoció de descobrir nous racons i històries, com aquesta, i puguin "caminar" per aquest litoral imaginant que les platges i cales del Salou d'avui, eren el passat d'ahir i són dipositàries de fets i gestes que val la pena recordar i gaudir. Per tant, estem davant de la creació d'un producte turístic basat, en el nostre ric patrimoni històric, que també

serveix per ajudar a la desestacionalització.

Només em resta fer una sèrie de mencions i agraïments cap a aquelles persones i institucions que han treballat i col·laborat a fer possible aquesta presentació. En primer lloc, a l'autora d'aquest conjunt escultòric, l'artista Natàlia Ferrer, a la qual em complau felicitar i reconèixer.

També als Serveis Tècnics Municipals, especialment, al Josep Maria Ferran, per la seva dedicació i esforç; al departament de Cultura; al departament d'Alcaldia, per liderar aquest projecte. I a la Diputació de Tarragona, que ens ha ajudat a finançar aquesta magnífica obra, de la mateixa manera que va finançar el conjunt escultòric del Passeig Jaume I, inaugurat l'any 1.965

I moltes gràcies a tothom, per la seva presència i atenció.

Pere Granados Carrillo

Alcalde de Salou